

NOTAT

Til: **Regionsrådet den 22. juni 2021**

Sagsnr.: 20060185

Dato: 12. maj 2021

Bilag 3

Indkomne kommentarer fra HOFOR, to lokalafdelinger under Danmarks Naturfredningsforening og syv kommuner med administrationens bemærkninger til de indkomne kommentarer til Regions Hovedstadens udkast til oversigt over den forventede offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2021

Bilaget indeholder de indkomne kommentarer fra HOFOR, to lokalafdelinger under Danmarks Naturfredningsforening og syv kommuner. To kommuner (Gribskov og Lyngby-Taarbæk) har svaret, at de ikke har kommentarer til udkastet og en kommune (Rudersdal) er kommet med opklarende spørgsmål til oversigten, som umiddelbart er besvaret af administrationen.

Mail fra HOFOR:

Sendt: 29. januar 2021 14:10

Emne: SV: Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2021 på jordforureningsområdet - til kommentering, sagsnr.: 20060185

Til Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling
HOFOR kvitterer for muligheden til at kommentere Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2021 på jordforureningsområdet, Regionens sagsnr.: 20060185.

HOFOR er helt opmærksom på, at opsporing af pesticidpunktkilder er en relativt ny opgave for Regionen - som illustreret med figuren "Så langt er vi kommet", men HOFOR ser gerne denne opgave blive beskrevet nærmere ud over de to nævnte områder.

I forbindelse med den vedtagne indsatsplan for Ishøj-Solhøj fik HOFOR i efteråret 2019 taget prøver i en række boringer i indsatsplan-området. Resultatet af analyserne er i foråret 2020 sendt til berørte myndigheder, hvoraf det fremgår, at der bla. er fundet Dithiocarbamater som CS₂ på 1,7 µg/l i boring 207.2629 tæt på boringerne til den kommende Torslunde Kildeplads. Der bør derfor så hurtigt som overhovedet muligt tages skridt til at lokalisere kilden og afværge forureningen. HOFOR indgår gerne i dialog om tilsvarende punktkilder.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen
planlægger
Vandressourcer
Plan, Vand og Spildevand

Administrationens svarforslag til HOFORs kommentarer

Region Hovedstaden takker for HOFORs kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

HOFOR har to kommentarer. HOFOR ønsker at få beskrevet regionens relative nye opgave med opsporing af pesticid punktkilder nærmere ud over de to områder der er nævnt i udkastet til offentlig indsats i 2021. Herudover gør HOFOR særligt opmærksom på, at HOFOR i forbindelse med den vedtagne indsatsplan for Ishøj-Solhøj i 2019 fik taget prøver i en række boringer i indsatsplan-området. Med analyserne blev der bl.a. fundet Dithiocarbamater som CS2 på 1,7 µg/l i en boring (DGUnr. 207.2629) tæt på boringerne til den kommende Torslunde Kildeplads. HOFOR finder derfor at der så hurtigt som overhovedet muligt tages skridt til at lokalisere kilden og afværge forureningen. HOFOR indgår gerne i dialog om tilsvarende punktkilder.

Mht. beskrivelse af regionens indsats overfor opsporing af pesticidpunktkilder, kan det oplyses, at regionen er i gang med at udarbejde en nærmere strategi for regionens pesticidindsats. Det forventes, at strategien vil tage udgangspunkt i de samarbejder regionen allerede, har med kommuner og vandforsyninger i hhv. Nybølle- og Marbækområderne. Det er planen, at strategien skal foreligge ultimo 2021 primo 2022.

Uanset hvordan strategien kommer til at se ud, vil regionen imidlertid være nødsaget til at prioritere indsatsen. Der er mange flere opgaver, og også mange presserende opgaver, med at finde, undersøge og afværge forureningskilder, end regionen har ressourcer til at tage fat på. Det gælder også fund af Dithiocarbamater som CS2, hvor der p.t. er en uafklaret diskussion om kvaliteten af analysen af Dithiocarbamater som CS2. Der er rundt i regionerne i en del tilfælde set analyseresultater, som giver grund til at stille spørgsmål til analysens pålidelighed, som følge af indikationer på falsk positive resultater. Før der er kommet en afklaring på analysens validitet, vil regionen ikke prioritere forureninger med Dithiocarbamater som CS2.

Mail fra DN Gribskov

Sendt: 25. november 2020 07:55

Emne: Høringsvar angående: Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling.
Oversigt over den forventede offentlige indsats i Region Hovedstaden på jordforureningsområdet i 2021 og nærmeste år

Danmarks Naturfredningsforening, afd. Gribskov skal kortfattet konstatere, at det af redegørelsen klart fremgår, at opgaven med at opspore, undersøge og oprense forurenede grunde i regionen er blevet sværere og sværere at håndtere. Det fremgår således, at der nu er så mange forurenede grunde, at der reelt ikke kan sættes en slutdato på opgaven. Samlet set giver et estimat for samtlige regioner en udgift på 26.2 mia. kr., hvor de helt store forureninger som Harboøre Tange og Collstrup-grunden ikke medregnes. Opgaven vil ud fra dette estimat først blive løst i 2084, forudsat at der vel at mærke fra politisk hold bevilges de fornødne midler til opgaven, og at der ikke konstateres yderligere forurening!

Det fremgår, at Regionen er blevet fokuseret på forureningen af grundvand og drikkevand med pesticider. Dette er der desværre en god grund til, da denne forurening med miljøgifte har vist sig langt mere omfattende, end hvad man blot for få år siden antog. Forureningen truer hele den danske vandforsyning, som jo som bekendt er baseret på indvinding af rent grundvand gennem en simpel vandbehandling. Den seneste screening af grundvand har afsløret en række pesticider, som hidtil ikke er fundet i grundvand og i drikkevandsboringer. Der er i næste forår planer om at gentage og ajourføre denne screening. Man kan med rette frygte, hvad resultatet bliver.

Specielt Nordsjælland er karakteriseret af at rumme store udnyttelige grundvandsressourcer, som netop pga. den tiltagende pesticidforurening mange steder kan udgøre den reserve til drikkevandsforsyning, som er nødvendig for at sikre befolkningen nok og godt drikkevand til regionens store befolkningsunderlag. Det bemærkes, at flere af de konstaterede forureninger (eksempelvis DMS) kun meget vanskeligt og med betydelige krav til økonomi og ekspertise lader sig rense - med et hertil øget energiforbrug, så den eneste sikre vej er at undgå fremtidig pesticidforurening, hvilket er i en klar overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens målsætning om at forebygge frem for at rense.

Regionen peger selv i rapporten på, at den konstaterede forurening med pesticider både gælder ældre, nu udfasede produkter som fortsat tilladte produkter. I erkendelse af, at Regionen med egne ord (tilsvarende de øvrige regioner) har en nærmest umulig opgave med at oprense efter fortidens synder, forekommer det mildt sagt besynderligt, at forureningen med pesticider fortsætter - i modsætning til de fleste andre forureninger som de klorerede opløsningsmidler, hvor anvendelsen i dag er langt mere miljømæssigt sikret end i tidligere tider.

Vi skal på denne baggrund opfordre Regionen til (sammen med andre regioner) at henvende sig til Regeringen/Miljøministeren og kræve, at det sikres, at det enorme forbrug af pesticider først og fremmest til erhvervsmæssige formål (landbrug, gartneri mv.) men også den ikke erhvervsmæssige anvendelse (offentlige arealer, private haver

mv.) kraftigt reduceres/helt ophører med fokus på andre behandlings- og driftsformer (økologisk landbrug mv.).

At fortsætte med at bruge enorme økonomiske midler betalt af samfundet til oprensning og samtidig tillade fortsat forurening giver absolut ingen mening.

På vegne af DN Gribskov

Venlig hilsen

Jens Andersen (bestyrelsesmedlem)

Administrationens svarforslag til DN Gribskavs kommentarer

Region Hovedstaden takker for DN Gribskavs kommentarer til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

DN Gribskov konstaterer, at opgaven med at opspore, undersøge og oprense forurenede grunde i regionen er meget stor. Ikke mindst i lyset af, at det også i hovedstadsregionen har vist sig, at forening med miljøgifte er langt mere omfattende, end hvad man antog for blot få år siden. Det forekommer derfor DN Gribskov besynderligt, at forureningen med pesticider fortsætter - i modsætning til de fleste andre forureninger som de klorerede opløsningsmidler, hvor anvendelsen i dag er langt mere miljømæssigt sikret end i tidligere tider.

DN Gribskov finder det meningsløst, på den ene side at der anvendes store økonomiske midler betalt af samfundet til oprensning og samtidig tillade fortsat forurening med miljøgifte.

DN Gribskov opfordrer derfor regionen til (sammen med andre regioner) at henvende sig til Regeringen/Miljøministeren og kræve, at det sikres, at det enorme forbrug af pesticider både til erhvervmæssige formål (landbrug, gartneri mv.) og til ikke erhvervmæssig anvendelse (offentlige arealer, private haver mv.) kraftigt reduceres/helt ophører med fokus på andre behandlings- og driftsformer (økologisk landbrug mv.).

Både på administrativt og politisk niveau er regionen opmærksom på, at indsatsen i forhold til at beskytte drikkevandet mod giftstoffer fra industrigrunde og landbrug både indebærer en indsats mod fortidens synder, som regionen er myndighed for, og en forebyggende indsats, hvor staten og kommunerne er myndighedsansvarlige.

Region Hovedstaden har i de senere år, sammen de øvrige regioner, styrket indsatsen mod pesticider. Resultaterne af denne styrkede indsats i form større indsigt, har regionerne via Danske Regioner benyttet til at gå i dialog med staten om nødvendigheden af øget økonomi til regionernes pesticidindsats og en styrket forebyggende indsats fra statens side med henblik på at beskytte fremtidens drikkevand. Denne dialog, både på administrativt og politisk niveau, forventer regionen vil blive forstærket de kommende år.

Mail/brev fra DN Rudersdal

5. januar 2021

Danmarks Naturfredningsforening (DN), Rudersdal.

Til: Region Hovedstaden (RH)

Vedrørende:

Høringsvar angående: Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling. Oversigt over den forventede offentlige indsats i Region Hovedstaden på jordforureningsområdet i 2021 og nærmeste år.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) i Rudersdal finder, at RHs indsats til at beskytte grundvandet og dermed drikkevandet i Rudersdal Kommune er meget vigtig. Bl.a. er indsatsen i Birkerød industrikvarter afgørende for at hindre klorerede opløsningsmidler i Birkerød Vandforsynings grundvandsboringer. Det fremgår af RHs oversigt, at der er tale om mange forurenede grunde i alle dele af Rudersdal Kommune, og at indsatsen vil strække sig over mange år og være bekostelig.

I RHs indsatsplan står der:

”Hvor forurening med klorerede opløsningsmidler stammer fra punktkilder, kan forurening med pesticider stamme fra både fladekilder (regelret anvendelse ved spredning på marker eller regelret brug af træbeskyttelsesmidler på plankeværker og træhuse) og punktkilder (f.eks. påfyldnings- eller vaskepladser eller gamle lossepladser). Da regionen kun har lovhjemmel til en indsats rettet mod pesticidpunktkilder, er et samarbejde mellem region, kommune og vandforsyning nødvendig, når vi vil sikre en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse overfor pesticider.”

DN Rudersdal ønsker at påpege, at ovennævnte samarbejde mellem region, kommune og vandforsyning er vigtig, men det er langt fra tilstrækkeligt til at forebygge pesticidforureningen. En reelt ”helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse”, som RH ønsker, kræver, at man får standset brugen af pesticider inden for vandværkernes indvindingsområder på private og offentlige områder og den erhvervsmæssige brug. Ellers kan RHs indsats i sidste ende vise sig at være forgæves.

Mens der er lyse udsigter til, at kommunerne frivilligt stopper brugen af pesticider på deres offentlige områder, f.eks. er Rudersdal Kommunes arealer snart pesticidfri, så har det lange udsigter at få stoppet brugen i private haver. Endnu værre er udsigterne til pesticidfri drift på erhvervsområder i indvindingsområderne. Beskyttelsen af BNBO områder er i sig selv et godt skridt, men langt fra tilstrækkelig og regulerer vel at mærke ikke anvendelsen af pesticider på ikke-erhvervsmæssig privat grund.

En helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse kræver ny lovgivning. På den baggrund støtter DN Rudersdal fuldt ud høringssvaret fra DN Gribskov, se nedenfor, i forhold til, at politikerne i RH kontakter regeringen/miljøministeren for at få standset brugen af pesticider til både erhvervsmæssig og ikke erhvervsmæssig brug i vandværkernes indvindingsområder.

Erik Arvin,
bestyrelsesmedlem, på vegne af DN Rudersdal

Administrationens svarforslag til DN Rudersdals kommentarer

Region Hovedstaden takker for DN Rudersdal kommentarer til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

DN Rudersdal finder at regionens indsats i Birkerød Industrikvarter er afgørende for at beskytte Birkerød Vandforsynings grundvandsboringer.

DN Rudersdal påpeger, at regionens samarbejde med kommuner og vandforsyninger er vigtig, men at det langt fra er tilstrækkeligt til at forebygge pesticidforureningen. DN Rudersdal mener der er nødvendigt at få standset brugen af pesticider inden for vandværkernes indvindingsområder både på private og offentlige områder og ligeledes den erhvervsmæssige brug. Ellers kan regionens indsats i sidste ende vise sig at være forgæves.

Det er DN Rudersdals opfattelse, at en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse kræver ny lovgivning. På den baggrund støtter DN Rudersdal fuldt ud høringssvaret fra DN Gribskov, om at politikerne i Region Hovedstaden skal kontakte regeringen/miljøministeren for at få standset brugen af pesticider til både erhvervsmæssig og ikke erhvervsmæssig brug i vandværkernes indvindingsområder.

Både på administrativt og politisk niveau er regionen opmærksom på, at indsatsen i forhold til at beskytte drikkevandet mod giftstoffer fra industrigrunde og landbrug både indebærer en indsats mod fortidens synder, som regionen er myndighed for, og en forebyggende indsats, hvor staten og kommunerne er myndighedsansvarlige.

Region Hovedstaden har i de senere år, sammen de øvrige regioner, styrket indsatsen mod pesticider. Resultaterne af denne styrkede indsats i form større indsigt, har regionerne via Danske Regioner benyttet til at gå i dialog med staten om nødvendigheden af øget økonomi til regionernes pesticidindsats og en styrket forebyggende indsats fra statens side med henblik på at beskytte fremtidens drikkevand. Denne dialog, både på administrativt og politisk niveau, forventer regionen vil blive forstærket de kommende år.

Mail/notat fra Brøndby Kommune

Sendt: 22. december 2020 13:40

Emne: VS: Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2021 på jordforureningsområdet - til kommentering

Hej Hanne

Vi har gennemgået Jeres oplæg til offentlig indsats i 2021 på jordforureningsområdet.

Umiddelbart har vi ingen bemærkninger til regionens overordnede prioriteringer, hvor eksisterende indeklimaproblemer fra chlorerede opløsningsmidler i boliger prioriteres højt. Det er svært at være grundlæggende uenig i, at det er fornuftigt.

Vi støtter også, at så meget rent vand som muligt pr. investeret afværgekrone er hovedtilgangen og vigtigste prioritering.

Vi savner dog en lidt mere fleksibel tilgang i 2 situationer:

1. En mulighed for en aktiv og hurtig beskyttelse af eksisterende vandindvinding udenfor de 85% i situationer, hvor primære trussel er få punktkilder med chlorerede opløsningsmidler.
2. En mulighed for at regionen kan indgå i et forpligtende samarbejde med investorer i byudviklingsområder eller ved byggerier, hvor der er chlorerede opløsningsmidler, og hvor der er en betydelig samfundsmæssig gevinst ved at håndtere grundvandstruslen ifm. byggeriet. Et samarbejde, hvor regionen sparer en betydelig del af afværgeprisen og bygherre får et økonomisk incitament til at fjerne ikke bare indeklima-, men også grundvandsrisikoen én gang for alle fra ejendommen. Se vedlagte notat.

Venlig hilsen

Henrik Ruø Jensen
Cand.techn.soc. Miljøplanlægger

Notat

Synergi mellem offentlig og privat afværgelse kan accelerere oprydningen af de grundvandstruende jordforureninger.

En rullende reservation af en mindre del af økonomien til offentlig afværgelse i en særlig pulje for grundvandstruende forureninger med chlorerede opløsningsmidler, kunne skabe synergi mellem den offentlige afværgelse og bygherrens afværgelse på byggeprojekter i attraktive byområder. Dermed øges oprydningshastigheden uden at det koster flere offentlige midler.

Offentlige oprydninger af forurenede grunde – en uendelig (langsommelig) opgave

Der er et behov for at nytænke hele indsatsen omkring den offentlige oprydning, da den nuværende prioritering forsinkes og hæmmer oprydningen af især de bynære grundvandstruende forureninger og fordyrer den samfundsmæssige (og især den offentlige) regning for oprydningen, da de ikke håndteres inden der bygges nyt og de når at sprede sig yderligere.

Som det ser ud nu vil ikke engang de særligt grundvandstruende forureninger med chlorerede opløsningsmidler i omegnen af København kunne oprensnes de næste mange, mange år. Dertil er ressourcerne for små og forureningerne for udbredte. Man kan frygte, at Region Hovedstadens nuværende indsatsplan medfører, at der reelt aldrig vil blive ryddet op.

Regionerne skal ifm. § 8 tilladelser sikre, at et projekt ikke fordyrer en senere offentlig oprydning, men realiteten er jo, at det normalt altid er mere besværligt og dyrere at oprense når der først er bygget, lavet haveanlæg mv. uanset om hotspot fjernes under nybyggeriet i forhold til hvis hele oprensningen sker inden der bygges.

Derfor handler det i stedet om, at det ikke bliver meget dyrere senere at foretage den offentlige oprydning.

Den nuværende offentlige indsats lider under en række problemer:

- Der spildes store summer på afværgedrift i årtier.
- De offentlige midler til afværgelse udnyttes for dårligt
- De offentlige indsats skaber ikke synergi med andre aktører til alles fordel.
- Boligejere stavnsbindes med usælgelige ejendomme.
- Ved byggerier afskærmes mod indeklimatrussel i stedet for at oprense ejendomme.
- Det økonomiske incitament for afværgelse ved boligbyggeri udnyttes ikke til at fjerne grundvandstruslen, men kun i bedste fald mindske truslen lidt.

Brøndby Kommunes forslag til hvordan Region Hovedstaden kan accelerere oprensningen af bynære grundvandstruende forureninger med chlorerede opløsningsmidler uden at øge budgettet

- Overlap mellem chlorerede forurenings grundvands- og indeklimatrusler skal bringes i spil som booster for oprensningen.

- Udnyt interessesynergi mellem mål for ejendomsudviklere, kommuner og ikke mindst regionerne til at fjerne trusler for indeklima og grundvand ved oprydning af forurenede ejendomme – særligt i forbindelse med nybyggeri.
- Udnyt merværdien i, at der ikke er en verserende afværgesag på ejendommene i årtier med monitoring, usikkerhed osv.
- Forskyd den økonomiske balance i projekter, så det bedre kan betale sig for professionelle grundejere også at afværge grundvandsforureninger.

Regioner kan udnytte private investorers incitament til at afværge indeklimalisiko til at skabe synergi ift. afværge for grundvandstrussel:

- Ved boligbyggeri og især ved byomdannelse til boligformål er der et stort uudnyttet incitament fra bygherres side til at afværge, men den nuværende praksis omkring prioritering af den offentlige indsats er ofte samfundsøkonomisk uhensigtsmæssig. I stedet for at regionen støtter afværgeprojekter, der fjerner grundvandsrisikoen er konsekvensen, at bygherrer udarbejder projekter, der afskærmer mod indeklimalisikoen, mens den grundvandstruende forurening bliver liggende.
- Kræver en ændret tilgang fra bl.a. Regionerne.

Opsæt klare rammer for samarbejdet mellem region og ejendomsudviklere

- Puljen er kun for mobile grundvandstruende stoffer, der også er en væsentlig trussel for projektets indeklima. Primært forureninger med chlorerede opløsningsmidler.
- Fastlæg mål for afværge, der skal opfyldes for at offentlige midler kan frigives. (Eks. grundvandsrisikoen skal være elimineret inden for hele projektområdet eller aftalt del ved større projekter).
- Et økonomisk incitament på eks. 25% af den beregnede pris det vil koste regionen at fjerne grundvandsrisikoen endegyldigt kan frigives mod at grundejer påtager sig ansvaret for at fjerne grundvandstruslen.
- Dokumentationsansvar er grundejers ud fra aftalte kvalitetskriterier og monitoringsomfang.

Økonomiske konsekvenser for region

- Økonomien er samlet uændret, da der ikke er tale om merbevilling.
- En 25% offentlig betaling giver en teoretisk firedobling af den offentlige oprensningshastighed for de ejendomme, der kan være relevante, da den offentlige udgift kan blive 75% mindre.
- Løbende reservation af 40% af regionens årlige samlede afværgebudget til projekter, der fjerner grundvandsrisikoen med en 75% egenfinansiering af professionelle grundejere.
- En sådan rullende pulje vil gøre det hurtigere at godkende samarbejdsprojekter af nævnte art.
- Uforbrugte midler i puljen frigives automatisk til regionernes egen afværgeindsats i det følgende år og kan anvendes sammen med de midler, der ikke er en del af puljen.

Henrik Ruø Jensen
Miljøafdelingen
Brøndby Kommune

Administrationens svarforslag til Brøndby Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Brøndby Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Brøndby Kommune støtter regionens overordnede prioritering af bl.a. så meget rent vand som muligt pr. investeret afværgekrone.

Brøndby Kommune ser dog gerne en mere fleksibel tilgang til prioriteringen, i form af

- mulighed for en hurtig beskyttelse af eksisterende vandindvinding udenfor de 85% i situationer, hvor der kun er trussel fra få punktkilder med chlorerede opløsningsmidler og
- mulighed for at regionen kan indgå i forpligtende samarbejde med investorer i byudviklingsområder eller ved byggerier, hvor der er en betydelig samfundsmæssig gevinst ved at håndtere grundvandstruslen i forbindelse med byggeriet. Et samarbejde som kommunen mener vil spare regionen for en betydelig del af afværgeprisen, samtidig med at en større del af forureningen fjernes.

Kommunen har uddybet sit forslag til hvordan regionen kan accelerere oprensningen af bynære grundvandsstruende forureninger med chlorerede opløsningsmidler uden at øge budgettet.

Administrationen i regionen har set nærmere på Brøndby Kommunes forslag, som indeholder mange interessante bud på tiltag, som muligvis vil kunne få private bygherrer til at bidrage til afværge for grundvandsrisiko.

Regionens årlige budget til etablering/gennemførelse af afværgeforanstaltninger er på ca. 40 mio.kr. Reduceres dette beløb vil det betyde færre afværgetiltag i de højst prioriterede grundvandsområder, samtidig med at størrelsen af beløbet ikke vil række til mange samarbejdsprojekter i de lavere prioriterede grundvandsområder.

Regionen vil derfor ikke umiddelbart gå videre med forslaget, idet det er i modstrid med regionens Jordplan II, hvor den videregående undersøgelses- og afværgeindsats frem til 2030 er prioriteret i de områder, hvorfra 85% af det drikkevand der indvindes i regionen, ligger.

Mail fra Fredensborg Kommune

Sendt: 28. januar 2021 22:29

Emne: SV: Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2021 på jordforureningsområdet - til kommentering

Kære Hanne,

Tak for fremsendte udkast til en oversigt over Region Hovedstadens forventede offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2021 og nærmeste år.

Fredensborg Kommune har følgende kommentarer til udkastet:

- Vedr. lok.nr. 208-00250, Roland Losseplads (v. Langstrupvej 5): Vi har den 14. april 2020 fået oplyst af John Flyvbjerg, at Regionen har igangsat undersøgelser på den tidligere Roland Losseplads ved Knurrenborg Vang, og at undersøgelserne forventes at være afrapporterede ved udgangen af 2020/primus 2021. Vi går derfor ud fra, at undersøgelserne er afsluttet, og at det er derfor, at lokaliteten ikke fremgår af listen over fortsatte undersøgelser fra 2020?
- Vedr. lok.nr. 208-00125, Kastanievej Losseplads (Kastanievej 42): Vi kan se, at den tidligere Kastanievej Losseplads ikke er prioriteret til (fortsatte) videregående undersøgelser. I den forbindelse gør vi opmærksom på, at vi har været i dialog med Rikke Mosevang Vinten Howitz vedr. offentlig indsats på lokaliteten, og at vi ikke er enige med Regionen i, at forureningen på grunden er tilstrækkeligt undersøgt ift. grundvandet.
- Vedr. lok.nr. 208-00175, Kejserdal Nord Losseplads (Humblebækvej 64): Vi kan se, at den tidligere Kejserdal Nord Losseplads ikke er prioriteret til videregående undersøgelser indenfor de nærmeste år. I den forbindelse gør vi opmærksom på, at vi er i dialog med John Flyvbjerg vedr. denne lokalitet, da vi er bekymrede over, at lokaliteten er prioriteret lavt ift. videregående undersøgelser. Kommunen er således utryk ved konklusionen om "ingen grundvandsrisiko", som Frederiksborg Amt traf pba. en undersøgelse i 2005, og mener, at lokaliteten bør prioriteres til videregående

undersøgelser med henblik på at kunne foretage en robust risikovurdering i forhold til grundvandet.

- En sidste lille ting: I tabellen på side 12 er det angivet, at lokaliteterne 208-00247 Højsagervej 12 og 208-00425 Præstemosevej 2 er beliggende i Gribskov Kommune. Den rette kommune er Fredensborg Kommune ☺

Afslutningsvis skal I vide, at vi sætter stor pris på Regionens indsats ift. at undersøge forurenede lokaliteter i Fredensborg Kommune, og at I dermed er med til at tage vare på vores grundvand. Blandt andet er vi meget glade for, at I har valgt at prioritere og igangsætte videregående undersøgelser på Højsagervej 12 og Præstemosevej 2-4.

Vi ser frem til at modtage den endelige oversigt over jeres forventede offentlige indsats i 2021 og de nærmeste år.

Venlig hilsen
Malene Front
Miljømedarbejder

Administrationens svarforslag til Fredensborg Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Fredensborg Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Fredensborg Kommune sætter stor pris på regionens indsats i forhold til at undersøge forurenede lokaliteter i Fredensborg Kommune, og dermed er med til at tage vare på kommunens grundvand.

Fredensborg Kommune spørger til regionens prioritering af tre specifikke lokaliteter:

Lok.nr. 208-00250, Roland Losseplads (v. Langstrupvej 5):

Den indledende undersøgelse på denne lokalitet fremgår ikke af regionens oversigt over offentlig indsats 2021, idet det er kun videregående undersøgelser der er med på regionens oversigt over offentlig indsats. Den indledende undersøgelse er afsluttet i marken og er (april 2021) ved at blive afrapporteret. Videre prioritering afhænger af resultatet af den indledende undersøgelse.

Lok.nr. 208-00125, Kastanievej Losseplads (Kastanievej 42):

Kommunen gør opmærksom på at kommunen ikke er enig i regionens vurdering af at forureningen på den tidligere Kastanievej Losseplads er tilstrækkeligt undersøgt i forhold til grundvandet.

Regionen har med mail den 29. juni 2020 skrevet til Fredensborg Kommune og redegjort for regionens vurdering af forureningsrisikoen i forhold til grundvandet. Regionen har fået rådgiver på sagen (Orbicon) til at se på resultaterne igen, efter Fredensborg Kommune har gjort opmærksom på fejl i JAGG-beregningerne ((grundvand) i form af et forkert indtastet areal og stillet spørgsmål i forhold til den udførte undersøgelse og risikovurdering.

Efter en gennemgang af undersøgelsen og udarbejdelse af nye JAGG-beregninger vurderer Orbicon fortsat i notat af 28. maj 2020 (medsendt i mailen den 29. juni 2020), at den konstaterede forurening ikke udgør en risiko for den eksisterende indvinding af grundvand til drikkevandsforsyning i området. Orbicon vurderer samlet set, at undersøgelsesgrundlaget er både robust og sammenhængende og derved udgør et sikkert og solidt grundlag for risikovurderingen.

På baggrund af Orbicons vurderinger er det fortsat regionens vurdering, at forureningen på grunden ikke udgør en risiko for den grundvandsressource, som bruges til drikkevand og vil derfor ikke ændre på afgørelsen af 17. juli 2019 om, at der ikke er offentlig indsats overfor forureningen.

Vedr. lok.nr. 208-00175, Kejserdal Nord Losseplads (Humlebækvej 64):

Kommunen gør opmærksom på at kommunen er utryk ved konklusionen om ”ingen grundvandsrisiko”, som Frederiksborg Amt traf på baggrund af en undersøgelse i 2005, og Fredensborg Kommune mener, at lokaliteten bør prioriteres til videregående undersøgelser med henblik på at kunne foretage en robust risikovurdering i forhold til grundvandet.

Regionen fastholder indtil videre beslutningen om at prioritere yderligere undersøgelser på den tidligere Kejserdal Losseplads lavt. Dette begrundes med følgende:

I løbet af de seneste par år har regionen undersøgt en række andre, tidligere lossepladser i Fredensborg kommune, hvor der er dumpet affald fra Lars Foss Kemi (Kastanievej 42, Kirkeleddet/Dannevang, Roland Losseplads). Ingen af disse steder er der fundet særlig omfattende grundvandsforurening. Det er heller ikke lykkedes at lokalisere begravede tønder i jorden.

I løbet af foråret 2021 går regionen i gang med at undersøge den tidligere Højsager Losseplads, som er den lokalitet, hvor der iht. historikken kan være dumpet den største mængde affald fra Lars Foss Kemi. Vi vil afvente resultaterne af Højsager undersøgelsen, før vi tager stilling til en eventuel opprioritering af den tidligere Kejserdal Losseplads. Hvis Højsager undersøgelsen viser, at der er sket en omfattende forurening pga. kemikalieaffaldet fra Lars Foss Kemi, vil vi genoverveje beslutningen om at prioritere Kejserdal Losseplads lavt. Hvis Højsager undersøgelsen på den anden side viser, at der ikke er omfattende grundvandsforurening, vil vi fastholde den lave prioritering af Kejserdal Losseplads. Dette fordi samtlige undersøgelser så viser, at dumpningen af affald fra Lars Foss Kemi ikke udgør en alvorlig grundvandsrisiko ca. 50 år efter, den fandt sted. I den sammenhæng har det også betydning, at der på baggrund af historik og vidneudsagn fremgår, at der formodentlig kun er dumpet Lars Foss affald i Kejserdal Losseplads i en kortere periode i første halvdel af 1970'erne.

Fredensborg Kommune gør endvidere opmærksom på at der er i tabellen på side 12 for lokaliteterne 208-00247 Højsagervej 12 og 208-00425 Præstemosevej 2 er angivet forkert kommune. Dette er rettet i den endelige udgave.

Brev fra Frederiksberg Kommune

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
miljoe@regionh.dk

Dato: 13-01-2021
Sagsnr: 09.08.00-G00-8-20

Frederiksberg Kommunes kommentarer til Region Hovedstadens planlagte offentlige indsats i 2021 på jordforureningsområdet

Region Hovedstaden har den 23. november 2020 sendt udkast til *Oversigt over den forventede offentlige indsats i Region Hovedstaden på jordforureningsområdet i 2021 og nærmeste år* til kommentering.

Borgere, organisationer og myndigheder opfordres til at kommentere regionens udkast inden den 30. januar 2021.

Planlagte tiltag på Frederiksberg i 2021 og kommende år

Region Hovedstaden har planlagt følgende indsatser på Frederiksberg for året 2021 og de nærmeste år:

- Fortsat drift af tekniske afværgeanlæg på fem lokaliteter til beskyttelse af grundvandsressourcen (147-00001A, 147-00002, 147-00007, 147-00015, 147-00252)
- Fortsat monitorering af afværgeanlæg med passiv ventilation til sikring af indeklima på én lokalitet (147-00011)
- Fortsat monitorering af grundvandsforurening på fire lokaliteter (147-00004, 147-00009, 147-00016, 147-00020)
- Fortsættelse af igangværende afgrænsende undersøgelse i forhold til indeklima på én lokalitet (147-00062)

Frederiksberg Kommune har følgende kommentarer til oversigten

Frederiksberg Kommune konstaterer, at regionens prioritering af indsatsen på jordforureningsområdet er i overensstemmelse med 10-års strategien "Vejen til ren jord og rent vand II" vedtaget af Regionsrådet i november 2019.

Frederiksberg Kommune har noteret sig, at regionens indsats på Frederiksberg fortsat er meget begrænset, og dette på trods af:

- At hele kommunen ligger i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S med indvinding af grundvand til drikkevandsproduktion på 2,5 mio. m³ grundvand årligt
- At hele kommunen er udpeget som et område med særlige drikkevandsinteresser eller et område med drikkevandsinteresser
- At der er meget følsom anvendelse i kommunen (Danmarks tættest befolkede kommune)

Frederiksberg Kommune er på den baggrund uenig i regionens strategi for prioritering af indsatsområder for grundvandsbeskyttelse frem til 2030, der ikke omfatter Frederiksberg Vands indvindingsopland.

Vedlagt som bilag 1 ses aktuelle sager, hvor Frederiksberg Kommune anmoder regionen om at prioritere den offentlige indsats.

Væsentlige grundvandsforureninger

Frederiksberg Kommune skal ydermere henlede regionens opmærksomhed på, at der i kommunens grundvandsovervågning for 2019, fortsat er påvist stigende koncentrationer af klorerede opløsningsmidler i flere monitoringsboringer, som på længere sigt vurderes at kunne udgøre en risiko for Frederiksberg Vands indvinding.

Derudover har Frederiksberg Kommune i 2019 fået udført en screening for pesticidet DMS (N,N-dimetylsulfamid) i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vandværk. Der blev påvist DMS i 43 af 60 undersøgte boringer og overskridelser af Miljøstyrelsens grænseværdi for drikkevand i 11 af boringerne. Derudover er der påvist DMS i de fem indvindingsboringer, men under grænseværdien for drikkevand.

Vandindvindingen på Frederiksberg er efter vores opfattelse af regional betydning med sin årlige indvinding på ca. 2,5 mio. m³ grundvand til drikkevandsproduktion. Hvis indvindingen på Frederiksberg stoppes, evt. grundet forurening, vil dette føre til, at de 2,5 mio. m³ drikkevand der produceres i dag, skal købes udefra og derved medføre øget drikkevandsindvinding i andre områder. Derudover viser grundvandsmodelberegninger, at et stop i indvindingen på Frederiksberg vil føre til stigninger i grundvandsspejlet centralt på Frederiksberg på op til 8-16 meter, hvilket vurderes at kunne få negative konsekvenser for bygninger i både Frederiksberg og Københavns kommuner (vand i kældre). Desuden vil dette også forhindre klimatilpasning gennem nedsivning af overfladevand til grundvandsmagasinerne. Der vil være store investeringer, både allerede foretagne og nært forestående, der risikerer at være spildt.

Frederiksberg og Københavns Kommuner har et tæt samarbejde med regionen blandt andet omkring den grundvandsbeskyttende indsats i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Senest er der i december 2020 afholdt arbejds møde om Frederiksberg Kommunes forestående indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

I 2019 har Region Hovedstaden igangsat historisk kortlægning (vidensniveau 1) på Frederiksberg og dette arbejde er fortsat i 2020 og fortsætter i 2021. Kortlægningen er et godt udgangspunkt for at sikre grundvandsbeskyttelsen i forbindelse med anlægsarbejder og nye byggerier på Frederiksberg. Kortlægningen har medført, at der på Frederiksberg udføres en række indledende forureningsundersøgelser på boligrunde på anmodning fra grundejere. Disse undersøgelser omfatter også grundvand og bidrager til et generelt bedre overblik over forureningssituationen i grundvandet på Frederiksberg. Frederiksberg Kommune værdsætter det gode samarbejde og ser det som meget positivt, at regionen har valgt at prioritere Frederiksberg Kommune i forhold til den systematiske historiske kortlægning.

Frederiksberg Kommune skal dog fortsat på det kraftigste opfordre regionen til at ændre strategi for den offentlige indsats overfor jordforurening, således at den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats øges i Frederiksberg Kommune og i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S.

Frederiksberg Kommune vil gerne drøfte dette yderligere på et møde på politisk niveau mellem Frederiksberg Kommune og Region Hovedstaden - eventuelt med deltagelse af Københavns Kommune.

Venlig hilsen

Jan Bøge Sørensen
Vej, Park og Miljøchef

Vej Park og Miljø
www.frederiksberg.dk/kontakt

Bilag 1: Aktuelle sager, hvor regionen anmodes om at prioritere den offentlige indsats

Bilag 1 Aktuelle sager, hvor regionen anmodes om at prioritere den offentlige indsats

Godthåbsvej 152-160 og Godthåbsvej 174-176

Frederiksberg Kommune fik i 2014 udført en supplerende undersøgelse på Godthåbsvej 152-160, matr. nr. 5ts Frederiksberg (147-00308), hvor der er konstateret væsentlig forurening med klorede opløsningsmidler. Ejendommen er beliggende mindre end 100 meter fra indvindingsboringen FF1.

Som opfølgning herpå har Frederiksberg Kommune i 2016 fået udført en supplerende screeningsundersøgelse til lokalisering og afgrænsning af forurening med trækernemetoden. Undersøgelsen er udført i et område omkring Godthåbsvej 152-160 og indvindingsboringerne FF1 og FF5. Screeningsundersøgelsen viser, at der på matr. nr. 122q, samt matr. nr. 5ue, nordøst for matr. nr. 5ts, er tegn på hidtil ukendt forurening med hhv. TCE og særligt PCE. Rapporten indikerer at forureningen strækker sig over kommunegrænsen til Københavns Kommune.

For nærmere kildeopsporing og afgrænsning af forureningen har Frederiksberg Kommune i 2017 igangsat supplerende grundvandsundersøgelser, der også omfatter Godthåbsvej 174-176, matr. nr. 5tv Frederiksberg (157-00062). Disse undersøgelser pågår stadig.

Der bør hurtigst muligt udarbejdes en strategi for håndtering af forureningen/forureningsfanen i grundvandet, der vurderes at udgøre en stor risiko for forurening af indvindingsboringerne med klorede opløsningsmidler.

Smallegade 18

Frederiksberg Kommune har d. 29. november 2016 sendt oplysninger til jer om tidligere udførte undersøgelser på lokaliteten Smallegade 18, matr. nr. 84e (147-00249), herunder vurdering af risikovurdering over for indeklima og grundvandsressourcen. Det vurderes, at forureningen udgør en risiko for grundvandsressourcen. Regionen har i brev af 19. juni 2017 svaret, at grundvandsforureningen tidligst vil blive undersøgt efter 2024 og indeklimaundersøgelsen formentlig ikke bliver inden for de nærmeste år. Frederiksberg Kommune anmoder om, at indeklimarisikoen afklares hurtigst muligt.

Administrationens svarforslag til Frederiksberg Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Frederiksberg Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Frederiksberg Kommune konstaterer, at regionens prioritering af indsatsen på jordforureningsområdet er i overensstemmelse med regionens strategi ”Vejen til ren jord og rent vand II” (Jordplan II), som vedtaget af regionsrådet i 2019, og at det medfører, at regionens jordforureningsindsats på Frederiksberg fortsat er begrænset.

Regionen anerkender fortsat, at Frederiksberg Kommune ikke er enig i regionens strategi for prioritering af indsatsområder for grundvandsbeskyttelsen indenfor regionen frem til 2030. Regionens fastholder dog den af Regionsrådet fastlagte prioritering af indsatsen, som Regionsrådet reviderede i 2019, så regionen nu koncentrerer undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til grundvand inden for de prioriterede områder, hvorfra 85 % af drikkevandsindvindingen i regionen foretages. Det er samtidig i disse områder, det er billigst at beskytte grundvandet. Frederiksberg Kommune ligger fortsat ikke inden for disse prioriterede områder.

Region Hovedstaden kan derfor ikke inden for de eksisterende økonomiske rammer for regionens indsats imødekomme Frederiksberg Kommunes anmodning om at øge den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Frederiksberg Kommune og i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S.

På møde den 5. maj 2021 mellem formanden for By- og Miljøudvalget i Frederiksberg Kommune, Jan E. Jørgensen og formanden for Miljø- og Klimaudvalget i Region Hovedstaden, Kim Rockhill blev det aftalt, at regionens administration sammenfatter nogle delberegninger over omkostningerne til gennemførelse af den videregående oprensende indsats i de områder af regionen, som ligger uden for de prioriterede 85 %-områder. Delberegningerne foretages ud fra beregningerne bag regionens Jordplan II og kommer til at omfatte omkostningerne til den videregående oprensende indsats for de mest grundvandskritiske stoffer i 15 %-områderne, herunder omkostningerne til en indsats inden for Frederiksberg Vand A/S' indvindingsopland.

Omkostningsberegningerne foretages på baggrund af eksisterende data, enhedspriser mv., som indgår i beregningerne for den nuværende Jordplan II fra 2019. De ovenfor beskrevne beregninger stilles, som aftalt på mødet, til rådighed for Frederiksberg Kommune.

Pt. har regionen ikke et ønske om at gå med i en fælles kommunal og regional henvendelse til miljøministeren/folketinget, om de midler som regionerne tildeles til jordforureningsområdet.

Som beskrevet i Region Hovedstadens politisk fastlagte principper for prioritering af indsatsen, opretholdes de eksisterende tekniske oprensningsanlæg i de prioriterede områder, som ligger uden for de højst prioriterede 85 %-områder, herunder flere afværgeanlæg i Frederiksberg Kommune. Opretholdelse af disse tekniske anlæg sker, så længe der kan påvises en væsentlig og blivende effekt på kvaliteten af grundvandet.

Selvom der ikke er enighed om den grundlæggende prioritering er der en række felter, hvor Frederiksberg Kommune, Frederiksberg Vand A/S og regionen kan øge

samarbejdet inden for jord- og grundvandsområdet. Der har senest i oktober 2020 været møde mellem administrationerne i Frederiksberg Kommune og Region Hovedstaden om en række af disse samarbejdsfelter, bl.a. rækkefølgen af regionens igangværende kortlægningsindsats i Frederiksberg og Københavns Kommuner.

Indeluft i boliger

I forhold til indeluft er det fortsat regionens prioritering først at undersøge de boliglokalteter, hvor der ud fra eksisterende viden er størst risiko for indeluftpåvirkning, uanset hvor i regionen boligejendommen ligger.

Som Frederiksberg Kommune også nævner, har regionen siden 2019 været i gang med historisk kortlægning (vidensniveau 1) på Frederiksberg. Dette arbejde fortsætter i 2021, og i et fortsat godt samarbejde med Frederiksberg Kommune.

En konsekvens af den historiske kortlægning på Frederiksberg har medført at der gennemføres en række 1-års-undersøgelser af boligejendomme i Frederiksberg Kommune. Disse undersøgelser er også med til at give et bedre overblik også over forureningssituationen i grundvandet på Frederiksberg. Hvis en 1-års undersøgelse viser, der er risiko for afdampning af miljøfremmede stoffer over afdampningskriterierne til indeluft i boliger, vil disse boligejendomme indgå i regionens prioritering af lokaliteter til videre indsats for at sikre boligerne mod afdampning fra underliggende jordforurening. De lokaliteter der på det foreliggende grundlag har størst risiko i forhold til indeluft i bolig prioriteres først.

Stigende vandstand hvis indvinding mindskes/lukkes

Regionen har forståelse for dilemmaet vedrørende vandstigning f.eks. som følge af evt. nedsat vandindvinding og at resulterende vandstigning kan lægge begrænsninger i mulighederne for klimatilpasning gennem nedsivning af overfladevand til grundvandsmagasinerne. Det er imidlertid aspekter, som regionen fortsat vurderer, **ikke** indgår i prioriteringen af den offentlige indsats i henhold til Jordforureningsloven.

DMS

Frederiksberg Kommune nævner også, at der ved en screening for pesticidet DMS i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S, er konstateret en udbredt forurening med DMS. Med den viden der p.t. er om DMS, er det fortsat regionens bedste bud, at de fundne forureninger med DMS formentlig skyldes regelret anvendelse af produkter indeholdende DMS (eller dets moderstof) og at DMS ikke kommer fra punktkildeforureninger og dermed ligger denne problemstilling uden for regionens myndighedsområde at undersøge og afværge.

Godthåbsvej 152-160 og Godthåbsvej 172-174 – undersøgelse i forhold til grundvand

Frederiksberg Kommune anmoder igen regionen om hurtigst muligt at udarbejde en strategi for håndtering af forureningen / forureningsfanen, der vurderes at udgøre en stor risiko for forurening af indvindingsboringerne med chlorerede opløsningsmidler.

Region Hovedstaden kan fortsat ikke imødekomme dette ønske, da det ligger udenfor regionens nye reviderede strategi for grundvandsbeskyttelsen i regionen frem til 2030.

Smallegade 18

Lokaliteten 147-00249, matr.nr. 84c og 84d er prioriteret til offentlig indsats i forhold til både grundvand og indeklima. Regionens brev af den 19. juni 2017 er fortsat gældende, hvor det svares, at det ikke kan oplyse, hvornår forureningerne på ejendommen vil blive undersøgt nærmere. Grundvandsforureningen bliver tidligst undersøgt efter 2029 og indeklimaundersøgelsen bliver formentlig heller ikke indenfor de nærmeste år, da det nuværende kendskab til forureningen ikke placerer lokaliteten blandt de højt prioriterede.

Mail fra Gentofte Kommune

Sendt: 29. januar 2021 16:04

Emne: Kommentarer til UDKAST til Regionens Offentlige Indsats 2021 fra Gentofte Kommune

Til Region Hovedstaden

Gentofte Kommune er meget tilfredse med, at vores regionale vandindvinding ved Ermelundsværket nu er kommet med som et prioriteret grundvandsområde, og vi ser frem til igangsættelse af arbejdet med de udpegede prioriterede lokaliteter indenfor indvindingsoplandet i Gentofte Kommune, Gladsaxe Kommune og Lyngby-Taarbæk Kommune. Og vi er enige i de listede udvalgte lokaliteter, som I vil igangsætte i Gentofte Kommune i 2021, 2022 og 2023 med fokus på de klorerede opløsningsmidler.

Vi bemærker endvidere, at I i jeres plan fremhæver, at regionen nu også – set i lyset af de store udfordringer med pesticider i regionen – vil styrke pesticidindsatsen generelt. I den forbindelse ser vi sådan, at den største trussel for Ermelundsværket - på den korte bane - netop er de fundne indhold af pesticidrester i form af DMS og senest TFA på Ermelundsværket. Som I omtaler i jeres plan er det vigtigt med en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse og lægger op til et styrket samarbejde mellem kommuner, vandforsyninger og regionen.

Vi vil derfor meget gerne her i foråret invitere regionen, Novafos og nabokommunerne (indenfor Ermelundsværkets indvindingsopland) til en drøftelse af, hvordan en sådan helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse bedst kan ske. Dette skal samtidigt ses som led i opfølgningen på det koordinationsforums arbejde, som vi igangsatte ifm indsatsplanarbejdet i Gentofte og Lyngby-Taarbæk Kommuner bl.a. om Ermelunden. Novafos har siden indsatsplanens færdiggørelse udført monitoring i indvindingsoplandet og etableret nye overvågningsboringer. Herudover er der i 2018-2019 udført supplerende grundvandsundersøgelser nedstrøms den fyldplads (kortlægningsnr. 173-00010, Jægersborg Dyrehave Fyldplads), som ligger tæt ved Ermelunden Kildeplads. Gentofte Kommune er fortsat bekymret for, at netop denne fyldplads kan være en del af årsagen til den forurening, der ses på Ermelunden Kildeplads. Derfor kunne dette være et oplagt emne at drøfte på et kommende møde.

Gentofte Kommune ser frem til et fortsat godt samarbejde – omkring en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse i Ermelunden grundvandsområde.

Med venlig hilsen

Winnie Remtoft

Fagkoordinator

Gentofte Rådhus | Natur og Miljø

Bernstorffsvej 161 | 2920 Charlottenlund

Administrationens svarforslag til Gentofte Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Gentofte Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Gentofte Kommune har med tilfredshed konstateret, at kommunes regionale vandindvinding ved Ermelundsværket, nu er prioriteter til indsats i regionens Jordplan II. Kommunen ser frem til, at regionen igangsætter arbejdet med de udpegede prioriterede lokaliteter indenfor indvindingsoplandet til Ermelundsværket indenfor de kommende år.

Gentofte Kommune nævner også regionens styrkelse af pesticidindsatsen og vigtigheden af en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse. Kommunen har på Ermelundsværket fundet indhold af pesticidrester i form af DMS og TFA.

Kommunen inviterer regionen til en drøftelse af, sammen med Novafos og nabokommunerne (indenfor Ermelundsværkets indvindingsopland), hvordan en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse bedst kan ske.

Herudover gør kommunen opmærksom på en fyldplads (kortlægningsnr. 173-00010, Jægersborg Dyrehave Fyldplads), som ligger tæt ved Ermelunden Kildeplads. Gentofte Kommune er bekymret for, at netop denne fyldplads kan være en del af årsagen til den forurening, der ses på Ermelunden Kildeplads. Kommune ønsker også at drøfte dette på et møde med regionen.

Regionen deltager meget gerne i møde med Gentofte Kommune og andre relevante parter for at drøfte både hvordan en helhedsorienteret grundvandsbeskyttelse bedst kan ske og den konkrete sag vedr. Jægersborg Dyrehave Fyldplads og ser derfor frem til en invitation fra kommunen.

Mail fra Gladsaxe Kommune

Sendt: 29. januar 2021 11:13

Emne: Kommentarer til UDKAST til Regionens Offentlige Indsats 2021 fra Gladsaxe Kommune

Til Region Hovedstaden

Gladsaxe Kommune har modtaget UDKAST til Regionens Offentlige Indsats 2021 og vi har følgende kommentarer:

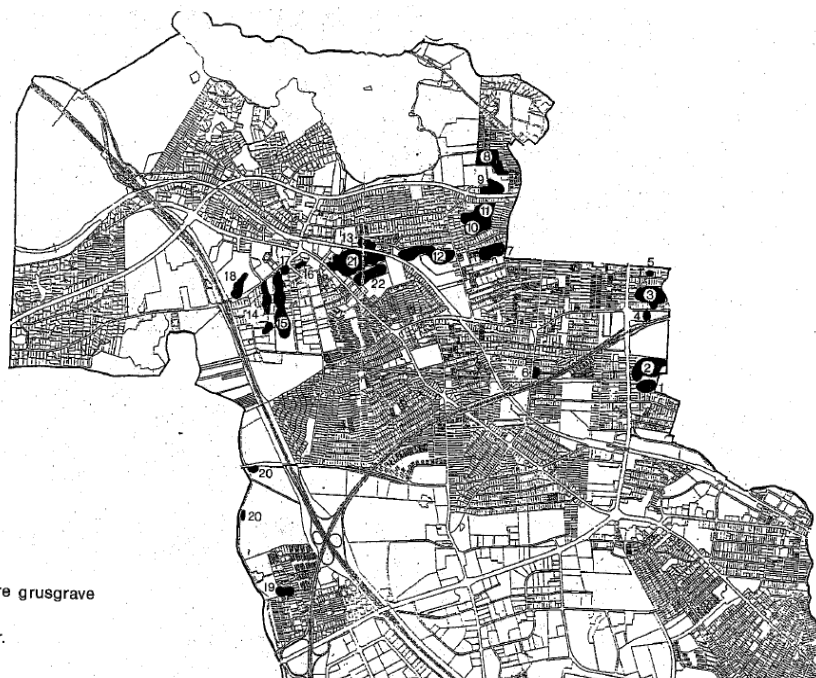
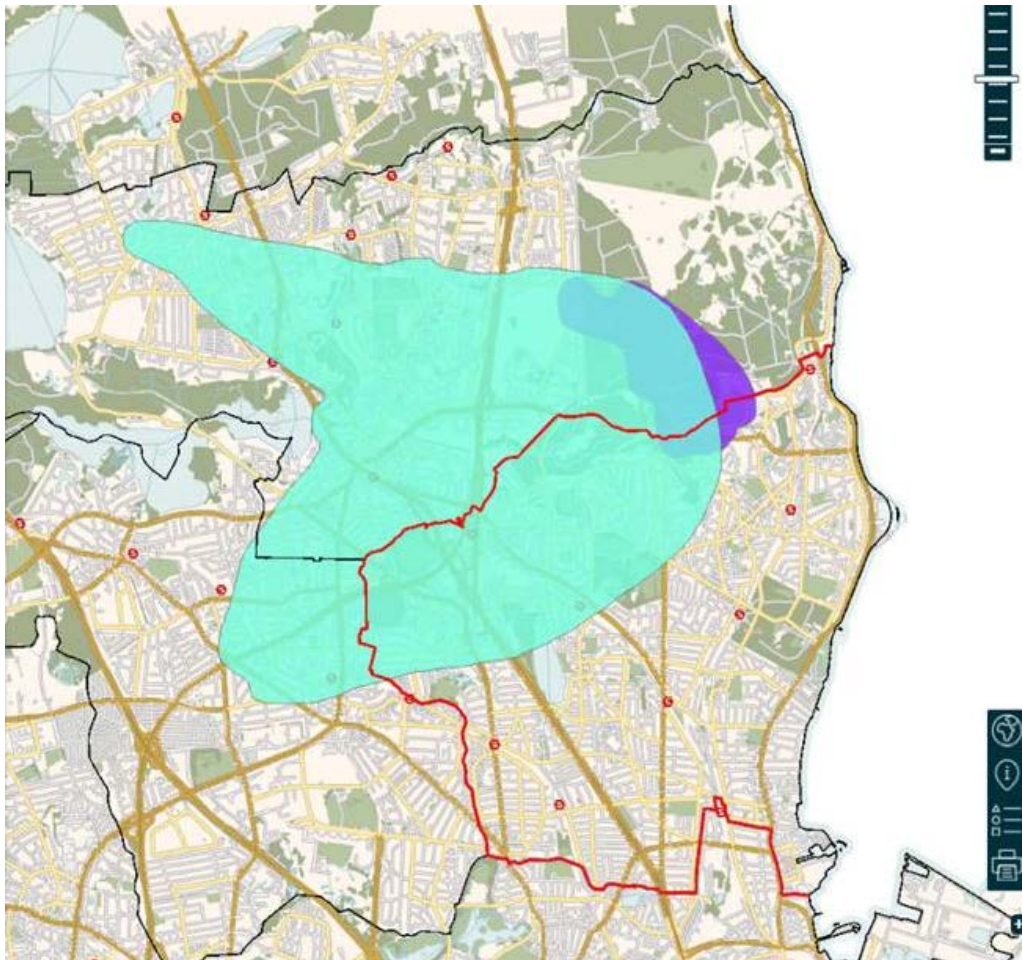
Nye grundvandsområder

Vi har bemærket, at der er kommet fire nye grundvandsområder med i Jordplan II, herunder Ermelundsværket i Gentofte Kommune. Ermelundsværket har indvindingsopland i bl.a. Gladsaxe Kommune, hvilket har medført, at der forventes igangsat undersøgelser i 2021, 2022 eller 2023 på

lokalitet nr. 159-00204 (Bagsværdvej 134 og 136/Bagsværd Møllevvej 2 og 4 og lokalitet nr. 159-04074 (Einars Losseplads Bagsværdvej 133A)

MEN vi gør opmærksom på, at der er flere tidligere grusgrave/fyldpladser beliggende i Gladsaxe Kommune ganske tæt på de to lokaliteter. Tidligere blev mange grusgrave efterfølgende brugt til losseplads/fyldpladser, og der kan være deponeret kemikalier og andet i disse, som kan udgøre en risiko for grundvandet og som derfor kan udgøre en risiko overfor indvindingen til Ermelundsværket i Gentofte Kommune.

Nedenfor er angivet indvindingsoplandet til Ermelundsværket på kortet til venstre, mens oversigtskortet til højre angiver beliggenheden af grusgrave/lossepladser/fyldpladser i Gladsaxe Kommune. Numrene henviser til registreringsnumrene i den vedhæftede rapport.

Nyt indsatsområde udpeget i Gladsaxe

Vi gør opmærksom på, at der i udpeget nye indsatsområder i Gladsaxe Kommune som konsekvens af Miljøstyrelsen kortlægning, se kort nedenfor.

Pesticider

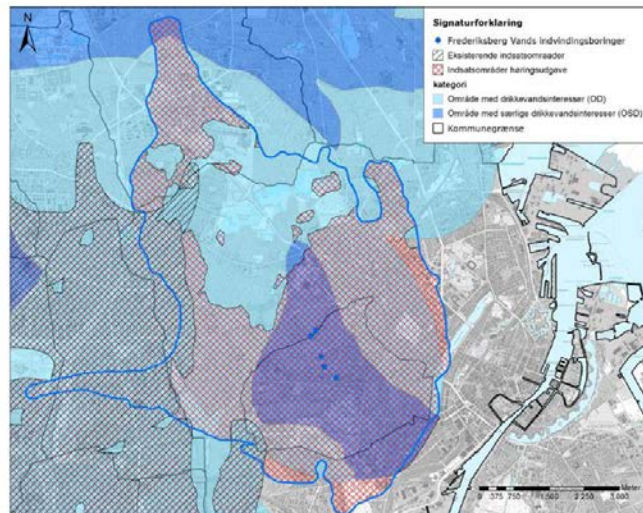
Vi påskønner at Region Hovedstaden med den nye Jordplan II øger indsatsen og styrker samarbejdet over for pesticider med både vandforsyninger og kommuner, da pesticider udgør en alvorlig trussel mod den kommunale og regionale vandindvinding.

Vi ser frem til et fortsat godt og tillidsfuldt samarbejde med Region Hovedstaden.

INDSATSOMRÅDET

- Hele Frederiksberg Kommune er dækket af indsatsområde.
- Der findes nye indsatsområder i nabokommunerne Gladsaxe og København, som er udpeget på baggrund af Frederiksberg Kortlægningen.
- Indsatsområdet er et område, hvor der er konstateret et særligt behov for beskyttelse af vandressourcerne til sikring af drikkevandsinteresser på baggrund af arealanvendelse, forureningstrusler og den naturlige beskyttelse mod forurening.

RAMBØLL

Med venlig hilsen

Claus Frydenlund
Gladsaxe Kommune, By- og Miljøforvaltningen
Miljøafdelingen
Rådhus Alle 7
2860 Søborg

Forside af vedlagt rapport på 61 sider fra Gladsaxe Kommune

Administrationens svarforslag til Gladsaxe Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Gladsaxe Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Gladsaxe Kommune bemærker, at der er fire nye grundvandområder med i Jordplan II, hvoraf Ermelundsværket i Gentofte Kommune har indvindingsopland også i Gladsaxe Kommune. Derfor er der nu to lokaliteter i Gladsaxe med på regionens liste over undersøgelser der forventes igangsat i 2021-2023.

Kommunen gør opmærksom på, at der tæt på de to lokaliteter, er flere tidligere grusgrave/fyldpladser, hvor der også kan være deponeret kemikalier og andet, som kan udgøre en risiko for grundvandet og dermed også udgøre en risiko for indvindingen til Ermelundsværket.

Regionen er bekendt med de tidligere grusgrave/fyldpladser. De lokaliteter (1-7) der ser ud til at ligge i indvindingsområdet til Ermelundsværket er alle registreret i regionens register JAR (Jordforureningslovens areal register). For de pågældende lokaliteter gælder, at det er vurderet at

- der ikke er kortlægningsgrundlag (lok 1 (lok.nr. 159-04071), lok 2 (lok.nr. 159-04089), lok 5 (lok.nr. 159-00031), lok 6 (lok.nr. 159-04087) og del af lok 7 (lok.nr. 159-04070)),
- indledende undersøgelse viser der ikke er grundvandsrisiko (lok.3 (lok.nr. 159-04090))
- indledende undersøgelse viser der kun er mulig grundvandsrisiko fra olie (lok 4 (lok.nr. 159-01027)) og dermed ikke prioriteret højt i regionen
- indledende undersøgelse viser der ikke er forurening omfattet af offentlig indsats (del af lok 7 (lok.nr. 159-00070))

Med mindre der kommer nye oplysninger frem om de pågældende lokaliteter, har regionen derfor ingen planer om at undersøge dem nærmere.

Gladsaxe Kommune gør også opmærksom på, at der er udpeget nye indsatsområder i Gladsaxe Kommune som konsekvens af Miljøstyrelsens kortlægning.

Regionen er opmærksom på, når Miljøstyrelsen udpeger nye indvindingsoplande/områder med særlige drikkevandsinteresser og vi reviderer indsatsen, når der sker ændringer indenfor de grundvandsområder der er prioriteret i Jordplan II. Regionen har dog ikke planer om at revidere Jordplanen de nærmeste år, selv om Miljøstyrelsen skulle udpege nye indvindingsoplande/områder med særlige drikkevandsinteresser.

Brev fra Glostrup Kommune

Region Hovedstaden
Att.: Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Danmark

Center for Miljø og Teknik
Rådhusparken 2
2600 Glostrup

www.glostrup.dk
natur.miljo@glostrup.dk
Tlf: 4323 6100

Januar 2021
19/47547

Glostrup Kommunes bemærkninger til offentlig indsats på jordforureningsområdet 2021

Region Hovedstaden har i brev af 23. november 2019 fremsendt udkast til oversigt over regionens planlagte offentlige undersøgelses- og afværgeindsats på jordforureningsområdet for 2021 til kommentering med frist d. 30. januar 2021.

Glostrup Kommunes politiske udvalg for Miljø, Teknik og Ejendomme har på mødet d. 19. december 2020 udtrykt utilfredshed med, at Region Hovedstaden i deres indsats overfor jord- og grundvandsforurening ikke har prioriteret grundvandet i Glostrup Kommune og resten af Vestegnen højere end tilfældet er.

I Glostrup Kommune indvindes drikkevand til kommunens borgere mm i mængder omkring 1,55 mio. m³ årligt, og hovedparten af kommunens areal ligger inden for indvindingsopland for almen drikkevandsforsyning.

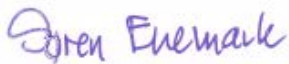
Vi er dybt afhængige af, at grundvandet beskyttes, så der også fremover kan indvindes vand til drikkevand i Glostrup. Derfor finder vi det meget vigtigt, at Region Hovedstadens indsats overfor jord- og grundvandsforurening understøtter kommunens egen indsats, som er vedtaget i Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse fra sommeren 2019.

Særligt gør vi opmærksom på forureningen fra Naverland 26 i Albertslund, hvor jordforurening med chlorerede opløsningsmidler stadig kan opgøres i tons. Forureningen påvirker i høj grad mulighederne for at indvinde vand i hovedparten af Glostrup Kommune. Vi skal derfor opfordre regionen til fortsat fuld opmærksomhed med forureningen, herunder undersøge mulighederne for at afprøve alternative oprensningmetoder. Endvidere er det vores forventning at Naverlandsforureningen håndteres som en af de såkaldte generationsforureninger, også set i forhold til at kunne opfylde FN's Verdensmål nr. 6 om bl.a. at skaffe rent drikkevand til alle.

Vi håber at I fremover prioriterer grundvandet i Glostrup og på Vestegnen lige så højt som andre indvindingsoplande i Regionen i den offentlige indsats på jordforureningsområdet.

Med venlig hilsen

Søren Enemark
Udvalgsformand
Udvalg for Miljø, Teknik og Ejendomme

Anders Asmind
Centerchef
Center for Miljø og Teknik

Administrationens svarforslag til Glostrup Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Glostrup Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Glostrup Kommune udtrykker fortsat utilfredshed med, at Region Hovedstaden i sin indsats overfor jord- og grundvandsforurening ikke har prioriteret grundvandet i Glostrup Kommune og resten af Vestegnen højere end tilfældet er.

Det pointeres, at kommunen er dybt afhængig af at grundvandet beskyttes, så der også fremover kan indvindes drikkevand i Glostrup, hvor der i dag indvindes ca. 1,55 mio. m³ drikkevand årligt.

Det er derfor meget vigtigt for kommunen, at regionens indsats overfor jord- og grundvandsforurening understøtter kommunes egen indsats, som blev vedtaget i Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i sommeren 2019. Særligt gør kommunen opmærksom på forureningen fra Naverland 26 i Albertslund, der er en af de såkaldte generationsforureninger i Danmark, og som i stor grad påvirker mulighederne for at indvinde vand i hovedparten af Glostrup Kommune.

Kommunen håber derfor, at regionen fremover prioriterer grundvandet i Glostrup og på Vestegnen lige så højt som andre indvindingsoplande i regionen i den offentlige indsats på jordforureningsområdet.

Der er begrænsede ressourcer til rådighed for regionens indsats på jordforureningsområdet. Regionen fastholder derfor den af Regionsrådet fastlagte prioritering af indsatsen, som Regionsrådet reviderede i 2019, så regionen nu koncentrerer undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til grundvand inden for de prioriterede områder, hvorfra 85 % af drikkevandsindvindingen i regionen foretages. Det er samtidig i disse områder, det er billigst at beskytte grundvandet. Glostrup Kommune og dele af Vestegnen ligger fortsat ikke inden for disse prioriterede områder. Regionen kan derfor ikke imødekomme Glostrup Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Glostrup og dele af vestegnen lige så højt som andre indvindingsoplande i regionen før tidligst i 2030.

Forureningen fra Naverland 26 er, som Glostrup Kommune også påpeger, en af Danmarks 10 kendte generationsforureninger. På Finansloven for 2021 og frem til 2024 er der afsat midler til gennemførelse af 1. fase af indsatsen i forhold til generationsforureningerne, herunder forureningen fra Naverland 26. Det betyder at regionen de kommende år forventes at gennemføre forundersøgelser og forberedelse af afværge af grundvandsforureningen fra Naverland 26.

Det er regionens forventning, at Glostrup Kommune vil blive inddraget i opgaven i relevant omfang.

Region Hovedstaden prioriterer ikke inden 2030 at igangsætte nye videregående undersøgelser og oprensninger overfor andre grundvandsforureninger i Glostrup Kommune.

Brev fra Herlev Kommune

Herlev
Kommune

Herlev Bygade 90 • 2730 Herlev

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3450 Hillerød

12-01-2021
Journalnr. 09.08.00G01-28-20

Sendt på mail: miljoe@regionh.dk

Bemærkninger til den offentlige indsats 2021

Region Hovedstaden har med brev af 24. november 2020 bedt om kommentarer til den offentlige indsats efter Jordforureningsloven i 2021. Herlev Kommune har i de sidste mange år afgivet bemærkninger til Regionen Hovedstadens offentlige indsats på jordforureningsområdet og ønsker igen i år at komme med bemærkninger.

Herlev Kommune og Region Hovedstaden havde den 22. april 2020 et møde, hvor I forklarede jeres prioritering af den offentlige indsats. Mødet var et resultat af, at der i Herlev Kommune er stor politisk bevågenhed på de følgeefferter, som forureningerne i Herlev Kommune afstedkommer.

På mødet fremkom det, at I ikke påtænkte at lave om på jeres prioritering, som Regionsrådet i efteråret 2019 reviderede, så undersøgelses- og afværgeindsatsen blev koncentreret i forhold til grundvand inden for de prioriterede områder, hvorfra 85 procent af drikkevandsindvindingen i Regionen Hovedstaden foretages. Det er samtidig i disse områder, det er billigst at beskytte grundvandet. Herlev Kommune ligger fortsat ikke indenfor disse prioriterede områder. Regionen Hovedstaden har samtidig meddelt, at I ikke kan imødekomme Herlev Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Herlev før tidligst i 2030.

Herlev Kommune har i vores bemærkninger til den offentlige indsats efter Jordforureningsloven i 2020 nævnt samarbejdet mellem KL, DANVA og fire kommuner, hvor Herlev er den ene. Vi håber, at samarbejdet vil resultere i lovændringer, der giver kommunerne og forsyningsselskaberne løsningsmuligheder, der kan sænke grundvandsstanden i byområderne. Rapporten, som er kommet ud af dette samarbejde, er ultimo 2020 sendt til Folketinget med det henblik at få loven ændret, så vi kan løse problemerne med terrænnært grundvand på lovlig vis.

Kigger man på det samfundsøkonomiske aspekt, undrer det Herlev Kommune, at Regionen Hovedstaden bliver ved med at nævne, at I prioriterer undersøgelses- og afværgeindsats i de prioriterede områder, hvor 85 procent af drikkevandet indvindes. Vi ser et problem i, at Region Hovedstaden ikke prioriterer at rydde op i de områder med mindre drikkevandsforsyninger, idet terrænnært grundvand har store samfundsøkonomiske omkostninger.

Rent samfundsøkonomisk er det en dyr løsning, da det høje grundvand ødelægger infrastruktur og fundamenter og kældre på bygningsmassen m.m. For at afværge skaderne fra det terrænnære grundvand, håber vi på en lovændring, der kan være med til, at vi kan sænke grundvandsstanden ved at lede vandet til blandt andet recipienter. Denne løsning vil blive billigere, hvis ikke vandet først skal renses.

Du er velkommen til at kontakte mig på tlf. 44 52 64 41 eller sende en mail til bodil.bocker@herlev.dk.

Venlig hilsen

Bodil Lund Bøcker
Center for Teknik og Miljø

Administrationens svarforslag til Herlev Kommunes kommentarer

Region Hovedstaden takker for Herlev Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2021 og kommende år.

Herlev Kommune henviser til møde den 22. april 2020 med regionen, hvor regionen gjorde klart, at regionen ikke vil ændre på prioriteringen i den reviderede jordplan fra 2019. Det betyder, at regionen ikke kan imødekomme Herlev Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Herlev Kommune før tidligst i 2030.

Dette bekymrer især Herlev Kommune, da der i kommunen er problem med stigende grundvand der ødelægger infrastruktur, fundamenter og kældre på bygningsmassen m.m.

Herlev Kommune har sammen med flere andre kommuner, KL og DANVA sendt en anmodning til Folketinget for at få ændret lovgivningen, så kommuner og forsyningsselskaber kan få lov hjemmel til at løse problemer med terrænnært grundvand på lovlig vis. For at afværge skaderne fra det terrænnære grundvand, håber Herlev Kommune på en lovændring, der kan være med til at kommunen kan sænke grundvandsstanden ved at lede vandet til blandt andet overfladevand. Denne løsning vil blive billigere, hvis vandet ikke først skal renses.

Regionen har noteret sig kommunens synspunkter om, at regionen skal prioritere en oprydningsindsats i Herlev kommune for at kommunens indsats i forhold til højtstående grundvand kan lettes og billiggøres.

Der er begrænsede ressourcer til rådighed for regionens indsats på jordforureningsområdet og det er regionens klare prioritering, at de skal bruges der hvor indsatsen giver størst værdi i forhold til at sikre uforurennet drikkevandet i regionen. Herlev Kommune ligger fortsat ikke inden for disse prioriterede områder.

Der er fortsat heller ikke efter regionens vurdering lovgivningsmæssig mulighed for regionen til at bruge ressourcer på at løse de af samfundsudviklingen skabte problemer med stigende grundvand. Højtstående grundvand kan derfor **ikke** indgå i prioriteringen af den offentlige indsats i henhold til Jordforureningsloven, uanset hvor i regionen denne problemstilling forekommer.

Regionen kan derfor ikke imødekomme Herlev Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Herlev før tidligst i 2030.

Selvom der ikke er enighed om den grundlæggende prioritering er der en række felter, hvor Herlev Kommune og regionen kan øge samarbejdet inden for jord- og grundvandsområdet. Der har i februar 2020 været møde mellem administrationerne i Herlev Kommune og Region Hovedstaden om en række af disse samarbejdsfelter, bl.a. resultaterne af den gennemførte kortlægningsindsats i Herlev Kommune og den fortsatte drift af de eksisterende afværgeforanstaltninger.

Primo maj 2021 har der været et opfølgende møde mellem direktør Charlotte Wieth-Klitgaard og konstitueret direktør Mads Monrad Hansen. På dette møde fastholdt regionen den politiske prioritering fastlagt i Jordplan 2 og lov hjemmel iht.

Jordforureningsloven (jf. udfordringer beskrevet ovenfor). Regionen oplyste også, at der fortsat opretholdes drift af driftsanlæggene Knapholm og Ellekær 3. På mødet aftaltes det, at regionen stiller data fra kortlægning og undersøgelsesresultater til rådighed for kommunen.